

gennem den Sondring, der er gjort imellem Jernbaner, der skal forrente sig, og Jernbaner, der ikke skal forrente sig.

Lad os føre Tanken videre og tage f. Eks. Hospitalsvæsen, Sygevæsen og Fængselsvæsen. Er de beregnet paa at forrente sig? Nej, det er de ikke, og dog kan jeg i og for sig meget godt indrømme Berettigelsen af, at man ønsker at se, hvad det egentlig er det koster os, thi det koster os for saa vidt Renterne af Pengene — den Indrømmelse kan jeg meget godt gøre. Lad os nu se f. Eks. paa Sygevæsenet. Der er sat saa og saa mange Millioner i det — jeg ved ikke hvor mange, og det spiller heller ikke nogen Rolle i denne Forbindelse. Man fastsætter, at det skal give noget Procent — jeg ved ikke, om man har sat det til 5 pCt., men vi ved sikkert alle, at vi ikke kan og heller ikke vil drive det op til at give 5 pCt. Det staaar altsaa ikke en Gang som det Maal, vi stiller efter eller bør stille efter. Man kan naa det ved at give Tilskud, men det er jo bare at tage Renter ind med den ene Haand og give Tilskud med den anden. Jeg forstaaer ikke Berettigelsen deraf. Det er mere berettiget, naar Talen er om Jernbaner, men netop der har Ministeriet vist, at det ikke kan gennemføres, idet man har delt Jernbanerne i dem, der skal forrente sig, og dem, der ikke skal forrente sig. Men naar man begynder med en saadan Deling, hvor længe varer det saa, inden man siger: nogle Baner skal give 10 pCt., nogle 5 pCt. og nogle 2 pCt.? Man har altsaa herved aabnet Muligheden for atter at begynde med et Utal af Beregninger.

Saa er der Ministerialbygningen paa Slotsholmen og selve Christiansborg. Er der nogen Mulighed for at beregne Renten paa enkelte af Ministerierne, paa Rigsdagen, paa Udenrigsministeriet og beregne den til 5 pCt.? Vi ved alle sammen, at det betyder akkurat lige meget og lige lidt; de 5 pCt. faar vi ikke, og faar vi dem, er det kun en Udgift eet Sted og en Indtægt et andet Sted.

Nu skal jeg sige, hvad jeg i Kommissionen fremhævede som mit principielle Syn, og det vil jeg gerne have, at der skulde tænkes en Smule over i Finansudvalget og i Ministerierne, og hvor man ellers giver sig af med disse Spørgsmaal. Jeg indrømmer fuldt ud, at Rigsdagen og Befolkningen har Krav paa at se, hvorledes den pekuniære Forvaltning er af de forskellige Ting, men jeg kunde ønske, at man i Stedet for disse 5 pCt., som i mange Tilfælde er noget ganske uopnaaeligt, sagde f. Eks. om Sygehuse: De staaar i saa og saa mange Millioner og har givet saa og saa meget gennem

Opholdspenge o. s. v., men de har et Under-skud, der er saa og saa stort. Og en stor Institution som f. Eks. en Bane som Banen København—Korsør giver saa og saa mange Procent, staaar i saa og saa meget. De jyske Baner giver lad os sige 6 pCt. i de gode Egn og i en daarligere Egn lad os sige en enkelt Procent.

Hvis det staaar saa detailleret, som man ønsker at faa det, vil Rigsdagen til enhver Tid have Mulighed for at se: Naa, der er Korsørbanen, den er drevet op, den giver en rimelig Rente — der er denne midtjyske Bane, som kun giver 1 pCt., det er for lidt. Finder man saa, at der er Mulighed for, at den kan give noget mere, driver man Procenten højere op ved Besparelser eller anden Toggang, eller hvad Vej man har at gaa. Men man driver den ikke op til en Højde som paa den meget mere trafikerede Korsørbane; det lader sig ikke gøre.

Med andre Ord, i Stedet for at sætte et bestemt Tal, som vi i de allerfleste Tilfælde ved er ganske uopnaaeligt, henstiller jeg, om ikke man kunde gaa den Vej at sige som saa: I den og den Institution er der anbragt saa og saa meget, og den forrenter sig med den og den Procent paa det Regnskab, Talen er om; det kan blive varierende fra Aar til Aar, men er det en Institution, som kun giver ½ pCt., og man vil have den til at give lidt mere, vel, saa strammer man Forholdene og ser at bringe den lidt frem i den Retning. Vi har paa den Maade altid det samme Incitament, som ligger i de doktrinære 5 pCt.; vi har det samme Incitament til at se, om Institutionen forrenter sig tilstrækkeligt eller utilstrækkeligt, og saa kan Rigsdagen tage sin Stilling. Vi har faaet det opmuntrende Incitament, som vi siger vi skulde have, men er fri for det doktrinære, det, som i de allerfleste Tilfælde er uopnaaeligt.

Jeg gaar saa til det næste Punkt, som staaar i nogen Forbindelse med dette, nemlig Afskrivningsprocenten. Der er henstillet fra Kommissionen at foretage Afskrivninger. Der er ikke nogen Henstilling om, hvor store disse skal være, naturligvis i Erkendelse af, at de efter de forskellige Forhold maa være i høj Grad forskellige; thi det er ikke tilnærmelsesvis alle Ting, der forældes og skal afskrives paa samme Maade. Her er jeg lidt vanskeligt stillet, thi jeg synes ikke, man har været i Stand til at give et saa enkelt og klart Grundlag som det, hvorpaa jeg ønskede Renten stillet op. Med Hensyn til Renten er det saa simpelt og klart. Det lader sig ikke gøre saa simpelt og klart her, thi der gør sig